

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Ndob/37/2024
Identifikačné číslo spisu:	6124226324
Dátum vydania rozhodnutia:	28.11.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6124226324.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Mederovej a členiek senátu JUDr. Lenky Praženkovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej, v spore žalobcu Náhradné vozidlo, s.r.o., so sídlom Tolstého 1201/20, 010 01 Žilina, IČO: 50 496 166, zastúpeného ADVOKÁTI Müller & Dikoš, s.r.o., so sídlom Tolstého 1201/20, 010 01 Žilina, IČO: 36 864 455, proti žalovanému KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, zastúpenému advokátom JUDr. Baltazárom Mucskom, so sídlom Vajnorská 55, 831 03 Bratislava - mestská časť Nové Mesto, IČO: 42174856, o zaplatenie 163,02 eura s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. 75Cb/67/2024, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m súdom na konanie v spore vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. 75Cb/67/2024 je Mestský súd Bratislava IV.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica listom z 19. apríla 2024 (č. l. 74 spisu) postúpil spor podľa § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“ alebo „ZoUK“) Mestskému súdu Bratislava III ako súdu príslušnému na jeho prejednanie, nakoľko žalobca v zákonom stanovenej lehote navrhol pokračovanie v konaní na príslušnom súde.

2. Mestský súd Bratislava III listom z 24. septembra 2024 (č. l. 98 spisu) vec predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) podľa § 43 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) majú za to, že pre postúpenie sporu Okresným súdom Banská Bystrica Mestskému súdu Bratislava III neboli splnené zákonné podmienky; vyslovil názor, že menovaný okresný súd nemal danú vec posudzovať ako obchodnoprávnu, ale že vec má byť prejednaná ako civilnoprávny spor na Mestskom súde Bratislava IV. Citujúc ustanovenia § 14 ods. 3 ZoUK a § 15 ods. 1, § 12 ods. 1, 2 CSP vyslovil, že v predkladanej veci je pre posúdenie súdnej príslušnosti určujúcim ustálenie povahy predmetného sporu, súčasne, že pre posúdenie, či ide o obchodný záväzkový vzťah, je rozhodujúca

predovšetkým povaha účastníkov konkrétného záväzkového vzťahu pri jeho vzniku (§ 261 Obchodného zákonníka). Uviedol, že žalobca (resp. jeho právny predchodca) a žalovaný sú síce podnikateľmi, ale náhrada škody uplatnená v tomto spore nie je vyvodzovaná z ich vzájomného záväzkového vzťahu. Strany medzi sebou navzájom neuzavreli žiaden zmluvný záväzok a neexistuje medzi nimi ani žiaden priamy zmluvný vzťah, ale požadované plnenie je vyvodzované z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktoré je upravené zákonom č. 381/2001 Z. z. so subsidiárnou aplikáciou Občianskeho zákonníka, ktorý obsahuje úpravu poistných zmlúv. Poukázal na to, že nárok uplatnený žalobcom má pôvod v škodovej udalosti, pri ktorej je náhrada škody uplatňovaná ako plnenie z poistnej zmluvy uzatvorenej medzi držiteľom vozidla, ktorým bola spôsobená škoda, a poisťovateľom. Náhradu škody si poškodený (v predkladanom prípade jeho právny nástupca) uplatňuje priamo voči poisťovateľovi a nie voči subjektu, ktorý mu škodu spôsobil. Tento vzťah a nároky z neho plynúce sa podľa Mestského súdu Bratislava III spravujú zákonom č. 381/2001 Z. z. a Občianskym zákonníkom (ďalej tiež „OZ“). S poukazom na uvedené vyslovil názor, že medzi žalobcom a žalovaným nie je žiaden obchodnoprávny vzťah podľa § 261 a nasl. Obchodného zákonníka (ďalej tiež „ObchZ“), ale že predmetný spor je potrebné považovať za spor občianskoprávny.

3. Najvyšší súd ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Mestskému súdu Bratislava III (§ 43 ods. 2 CSP) po preskúmaní okolností sporu o príslušnosť dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný.

4. Pri rozhodovaní o príslušnosti, vychádzal najvyšší súd z nasledovnej relevantnej právnej úpravy:

5. Podľa § 14 ods. 1 zákona o upomínacom konaní, odpor, ktorý súd neodmietol, odošle žalobcovi bez zbytočného odkladu spolu s výzvou, aby sa k nemu v lehote 15 dní vyjadril a aby v tej istej lehote navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku.

6. Podľa § 14 ods. 3 zákona o upomínacom konaní, ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí. Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

7. Podľa § 12 ods. 2 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie v prvej inštancii je pre obvod Mestského súdu Bratislava IV miestne príslušný Mestský súd Bratislava IV.

8. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

9. Podľa § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

10. Podľa § 36 ods. 1, 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

11. Podľa § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednanie sporu.

12. Podľa § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

13. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

14. Podľa § 2 ods. 4 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, sídlom Mestského súdu Bratislava IV je mesto Bratislava; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Bratislava I, Bratislava II, Bratislava III, Bratislava IV a Bratislava V.

15. Z obsahu návrhu na vydanie platobného rozkazu (č. l. 1 - 4 spisu) vyplýva, že v posudzovanom prípade ide o majetkový spor z titulu žalobcom tvrdenej náhrady škody, na ktorú vznikol nárok spoločnosti Danielsson s. r. o., so sídlom Duklianska 8, 080 01 Prešov, IČO: 47 594 373, v dôsledku poistnej udalosti spôsobenej škodcom, povinne zmluvne poisteným u žalovaného. Pohľadávka poškodeného na náhradu účelne vynaložených nákladov za nájom náhradného motorového vozidla žalobcu voči škodcovi, resp. zodpovedajúcemu žalovanému bola predmetom postúpenia na žalobcu, a to zmluvou o postúpení pohľadávky podľa § 524 a nasl. OZ zo 6. novembra 2023 (rub č. l. 7 - č. l. 8). Žalobca sa teda v súdnej veci domáha nároku na náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla podľa ust. § 427 a nasl. OZ a zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako singulárny právny nástupca poškodeného, ktorým je obchodná spoločnosť Danielsson s. r. o., Prešov, IČO: 47 594 373 a žalovaným je poisťovateľ škodcu.

16. Okresný súd Banská Bystrica v predmetnom konaní vydal dňa 14. februára 2024 platobný rozkaz č. k. 24Up/278/2024-17, proti ktorému podal žalovaný dňa 26. februára 2024 odpor (č. l. 25 a nasl. spisu), považujúc uplatnený nárok za neodôvodnený a nepreukázaný. K odporu žalovaného sa vyjadril žalobca (č. l. 56 a nasl.), ktorý podľa § 13 v spojení s § 15 ods. 1 CSP navrhol pokračovanie v konaní na Mestskom súde Bratislava III ako súde, ktorý je príslušný na obchodnoprávne konania. Vzhľadom na uvedené Okresný súd Banská Bystrica postúpil vec Mestskému súdu Bratislava III.

17. Podľa názoru najvyššieho súdu predmetný spor, v ktorom ide o spor o náhradu škody spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (v podobe nákladov na prenájom náhradného motorového vozidla), nespadá pod žiadny z prípadov, ktorý by zakladal kauzálnu príslušnosť Mestského súdu Bratislava III. Pre založenie kauzálnej príslušnosti súdov (v obchodnoprávných sporoch) podľa § 22 CSP je nevyhnutné, aby bola naplnená kvalitatívna stránka pojmu obchodnoprávny spor, o ktorý ide vtedy, ak ide o spor podľa druhej časti Obchodného zákonníka, prípadne o spor zo záväzkového vzťahu, ktorý možno podľa ustanovení § 261 a § 262 ObchZ považovať za obchodný záväzkový vzťah podľa tretej časti Obchodného zákonníka. V predmetnej veci sa o takýto prípad nejedná, nakoľko nie je naplnený základný predpoklad podľa § 261 ods. 1 ObchZ, a to že ide o záväzkový vzťah medzi podnikateľmi, ak pri jeho vzniku je zjavné s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti. Pre naplnenie definície obchodného záväzkového vzťahu, a teda obchodnoprávneho sporu nepostačuje ani to, ak na strane žalobcu a na strane žalovaného vystupujú obchodné spoločnosti, nakoľko rozhodujúca je právna povaha nároku, ktorý je uplatňovaný v súdnom konaní.

18. Najvyšší súd zdôrazňuje, že charakter právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovaným je priamo určený vzťahom medzi škodcom a poškodeným, ktorý je vždy vzťahom občianskoprávnym, vyplývajúcim z ust. § 427 a nasl. OZ, a preto aj v predmetnom spore, v ktorom sa domáha plnenia (nároku na náhradu škody) právny nástupca poškodeného voči poisťovateľovi škodcu, ide o nárok rýdzo občianskoprávny. Zásadnou v súdnej veci je skutočnosť, že samotným postúpením pohľadávky sa povaha postúpenej pohľadávky, majúcej výlučne občianskoprávny charakter, nemení. Rozhodujúce je, že strany sporu v prejednávanej veci medzi sebou neuzavreli žiaden zmluvný záväzok, a teda neexistuje medzi nimi priamy zmluvný vzťah. Tento vzťah a nároky z neho plynúce sa spravujú zákonom č. 381/2001 Z. z. so subsidiárnou aplikáciou Občianskeho zákonníka. Priamy nárok poškodeného proti poisťovateľovi vyplýva z § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. a nie je relevantnou

ani skutočnosť, či poškodeným je podnikateľ alebo fyzická osoba - nepodnikateľ. Na doplnenie najvyšší súd poukazuje aj na skutočnosť, že samotný žalobca v návrhu na vydanie platobného rozkazu uviedol, že si podaným návrhom neuplatňuje obchodnoprávny nárok (č. 1. 2).

19. S prihliadnutím na všetky okolnosti prejednávanej veci najvyšší súd dospel k záveru, že v danom štádiu konania nie je možné pri nachádzaní príslušnosti súdu na konanie o spore, dospieť k inému záveru ako k tomu, že v tomto prípade sa nejedná o obchodnoprávny spor, ale jedná sa o spor občianskoprávny, a preto postup Okresného súdu Banská Bystrica, ktorým postúpil spor Mestskému súdu Bratislava III, nebol správny. Nakoľko sa nejedná o obchodnoprávny spor, pri určení súdu príslušného na konanie a rozhodnutie vo veci sa prednostne neaplikuje kauzálna príslušnosť podľa § 22 CSP.

20. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti najvyšší súd konštatuje, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný a súdom príslušným na konanie a rozhodnutie vo veci je podľa § 12 ods. 2 CSP Mestský súd Bratislava IV.

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.